

**Науково-виробнича
компанія**

Старе насіння — викинути чи посіяти?

Майже у кожному господарстві є залишки насіння сільськогосподарських культур минулих років, що накопичуються з року в рік. Його і викинути шкода, але й кількість не дозволяє засіяти посівні площі. У зв'язку з підвищенням цін на насіння цього року, прийшов час для цих залишків, але тут постає питання: **“Чи збереглися їх посівні якості?”**

З роками та при недотриманні умов зберігання, насіннєвий матеріал втрачає енергію проростання та схожість, а також розвиваються хвороби. Щоб запобігти цьому, його треба зберігати в обладнаних зерносховищах, які повинні мати добру вентиляцію. Важливо дотримуватись таких показників вологості:

Культура	Вологість, %
Зернові	14,5-15,5
Соняшник	7
Кукурудза, просо, овес, сорго	13,5-14,5
Горох	16

Рекомендації: до завантаження в склад, зерно необхідно очищати та дезінфікувати. Навіть сухе насіння слід просувати кожні 2-3 місяці.

Встановлено, що основною причиною втрати насінням схожості є вміст надмірної вологи. Насіння швидше втрачає схожість в умовах високої відносної вологості повітря і температури.

Вологість насіння, перевищення якої призводить до різкого збільшення інтенсивності дихання, отримала назву критичної. З перевищенням критичної вологості, в насінні з'являється «вільна вода» (хімічно пов'язана з молекулами органічних речовин насіння), внаслідок чого швидкість біохімічних процесів та інтенсивність дихання різко зростають.

Посилення дихання вологого насіння викликає великі втрати поживних речовин зародка. Крім того, накопичуються проміжні продукти, які токсичні, в результаті чого життєздатність насіння знижується.

Що можна зробити? Як діяти?

Для запобігання усіх цих негативних факторів, що впливають в кінцевому результаті на кількість і якість врожаю, необхідно дотримуватись всіх умов зберігання для кожної культури окремо. Якщо ж так сталося, що, наприклад, протік дах і насіння намокло, був процес "горіння", необхідно обов'язково перевірити їх посівні якості.

По-перше, необхідно дізнатися *енергію проростання та схожість*. У залежності від культури або категорії насіння, встановлені норми згідно зі стандартом ДСТУ 4138-2002. Насіння, призначене для висіву, повинне відповідати цим нормам. При посіві неякісного посівного матеріалу, деякі аграрії збільшують норми висіву, сподіваючись, таким чином, забезпечити достатню кількість рослин. У результаті, густина стояння рослин, як правило, виходить нерівномірною, а урожай знижується, оскільки від посівних якостей залежить не тільки їх схожість, а й продуктивність.

По-друге, необхідно провести *фітоекспертизу* для виявлення патогенів, що призводять до загнивання зерна або попередити проявлення хвороб у процесі вегетації. При підвищеній вологості насіння різко посилюється розвиток мікроорганізмів, зокрема грибів з родів *Penicillium*, *Aspergillus*, *Fusarium*, *Mucor*, *Alternaria*, що також сприяє зниженню схожості насіння.

По-третє, якщо згідно з результатами аналізу виявилось, що насіння некондиційне, проводять такі заходи як *обробка стимуляторами росту, мікродобривами і протруйниками, сортування насіння та ін.*

На ринку України представлений широкий вибір препаратів, що підвищують показники схожості насіння сільськогосподарських культур. І серед усього цього різноманіття, фермеру необхідно вибрати дійсно дієвий засіб. Адже, помилка у виборі може коштувати дорого.

При підборі пестициду необхідно керуватись такими основними критеріями:

- сертифікат якості;
- оптимальні умови зберігання;
- надійний виробник та дистриб'ютор;
- результати досліджень на демонстраційних полях.

Тільки при дотриманні вищевказаних заходів, можна розраховувати на позбавлення від негативних факторів, що склалися.

Підводячи підсумки, хочеться дати пораду фермеру: **готуючись до сівби, особливу увагу приділіть підготовці насіння.** Спочатку визначте рівень його якості та схожості, потім, виходячи з отриманих даних, проведіть заходи щодо поліпшення стану насіннєвого матеріалу.

Бажаємо гарних урожаїв!

Якщо у Вас виникли запитання, телефонуйте:

Зав. лабораторії: Попюк Олена (095) 281-37-21, (097) 810-16-13